



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS  
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME  
ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ПРВ ОДДЕЛ

**ДУШКО ИВАНОВСКИ v. РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

*(Апликација бр. 10718/05)*

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

24 април 2014

*Пресудата ќе стане конечна согласно условите предвидени во член 44 § 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на редакциски измени.*

**Во предметот Душко Ивановски v. Република Македонија,**  
Европскиот суд за човекови права (прв оддел), кој во совет составен од:  
Isabelle Berro-Lefèvre, *Претседател*,  
Khanlar Hajiyev,  
Мирјана Лазарова Трајковска,  
Julia Laffranque,  
Paulo Pinto de Albuquerque,  
Linos-Alexandre Sicilianos,  
Erik Møse, *судиш*,  
и Søren Nielsen, *секретар на одделот*,  
Расправаше на нејавна седница на 1 април 2014,  
Ја донесе следнава пресуда, која беше усвоена истиот ден:

## ПОСТАПКА

1. Предметот беше инициран со апликација (бр. 10718/05) против Република Македонија поднесена до Судот согласно член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи (“Конвенцијата”) од страна на г-дин Душко Ивановски („апликантот”), македонски државјанин, на 18 март 2005.
2. Апликантот беше застапуван од страна на г-дин С. Трајковски, адвокат од Скопје. Македонската Влада (“Владата”) беше застапувана од нејзиниот агент г-дин К. Богданов.
3. Апликантот тврдеше дека немал право на правично судење во кривичната постапка против него поради тоа што домашните судови ги засновале своите пресуди на докази на кои неможе да се заснова судска одлука, како и поради тоа што не било дозволено изведување на докази со сослушување на сведоци на одбраната и алтернативно вештачење.
4. На 8 октомври 2009 апликацијата беше доставена на одговор до Владата.

## ФАКТИ

### I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

5. Апликантот е роден во 1971 и живее во Скопје.

#### A. Настаните од 4 и 5 февруари 2003

6. На 4 февруари 2003 апликантот бил запрен од страна на полицијата на локација во Скопје, при што му бил извршен претрес. Според записникот за претрес, потпишан од апликантот, претресот бил извршен без наредба од суд и во отсуство на сведоци, согласно член 200(4) и 202(2) од Законот за кривична постапка (“Законот”, види параграф 32 подолу). Полицијата му одзела 13 клучеви и мобилен телефон. Претресот завршил во 2.10 часот попладне.
7. Истиот ден, истражен судија на Основниот суд во Скопје (“судечкиот суд”) издал две наредби (Кри.бр.34/03 и Кри.бр. 35/03) за претрес на два

стана (бр. 8 и 9 во зградата во која живеел апликантот) и други простории во сопственост на таткото на апликантот. Судските наредби биле издадени поради постоење на основано сомение дека апликантот бил инволвиран во траговија со дрога.

8. Двата стана и придружните подруми биле претресени истиот ден во присуство на таткото на апликантот и два соседи, кои биле присутни во својство на сведоци. Биле пронајдени седум пакувања кои содржеле непозната материја. Овластеното службено лице од полицијата, соседите, како и таткото на апликантот, кој бил посочен во записниците како држател на просториите, го потпишале записниците за претрес, без било какви забелешки. Претресот се одвивал од 6.00 до 7.30 часот попладне. На барање на лицата кои присуствувале при претресот, следнава забелешка била нотирана во записникот за претрес на станот бр. 9:

“Пакувањата беа пронајдени во подрумот на станот бр.10 од истата зграда, кој беше отворен со клуч одземен од апликантот при личниот претрес на лицето...”

9. Според записникот за претрес, била издадена потврда за одземените седум пакувања пронајдени во подрумот. Во записникот е наведено дека пакувањата биле одземени во врска со кривично дело казниво согласно Кривичниот законик (трговија со психотропни супстанции). Апликантот не бил присутен во подрумските простории за време на претресот, но бил подоцна донесен во просториите (види § 16 подолу). Тој ја потпишал потврдата за одземање како лице од кое биле одземени пакувањата.

10. На 5 февруари 2003, Секторот за криминалистичка техника при Министерството за внатрешни работи извршило вештачење на катанецот кој го обезбедувал подрумот бр. 10 и 13-те клучеви кои биле одземени од апликантот. Според вештиот наод од истиот ден (бр.10.2.6-5520/1) механизмот за заклучување на катанецот бил расипан и можел да се отвори со било каков предмет, вклучително и со било кој од клучевите одземени од апликантот.

11. Во друг вешт наод (X-164/2003) од истиот ден, Секторот потврдил дека пет од пакувањата пронајдени во подрумот бр.10, содржеле 2.296 kg хероин. Во однос на останатите 0.991 kg пронајдени во другите два пакувања, вештачењето потврдило дека тие содржеле две субстанции кои често се мешале со хероин. Тоа било потврдено со дополнителниот извештај на Секторот од 10 февруари 2003 (по. X-164/2/2003). Според извештајот X-164/2003, секој од пронајдените шест пакувања содржел помеѓу 486 gr и 527gr. Димензиите на најголемиот пакет биле 20x10x2.2 mm.

12. Во трет извештај од вештиот наод на Секторот (SK-164/2003) од 5 февруари 2003 кој се однесувал на пронајдениот отпечаток од прст пронајден на еден од пакувањата одземени во подрумот бр. 10, се наведува:

"Пронајдените отпечатоци беа внесени во системот за автоматско пребарување на отпечатоци ..., по извршената верификација на предложениот список од можни кандидати, утврдено е дека [отисоците] потекнуваат од средниот прст на десната рака на апликантот..."

13. Истиот ден, Министерството за внатрешни работи, до јавното

обвинителство поднело кривична пријава против апликантот поради трговија со дрога. Кон кривичната пријава, биле поднесени доказите опишани погоре (види параграф 6-12 погоре) и неколку фотографии.

14. На 5 ноември 2003 истражен судија на судечкиот суд го сослушал апликантот во присуство на неговиот адвокат. Апликантот не одговарал на прашањата. Тој сепак потврдил дека го потпишал записникот за личниот претрес и две потврди за одземени предмети. Истражниот судија одлучул да се спроведе истрага и му одредил на апликантот 30-дневен притвор.

## **В. Кривичната постапка против апликантот**

15. На 17 февруари 2003 јавниот обвинител до судечкиот суд, поднел обвинителен акт против апликантот заради поседување и продажба 5 пакувања кои содржеле 2.396 kg (тежината била прецизирана подоцна во текот на постапката на 2.296 kg ) хероин и 0.991 kg други психотропни материи, кои биле пронајдени во подрумот во зградата во која живеел апликантот.

16. На претресот одржан на 19 март 2003, судечкиот судија го сослушал апликантот, кој одрекувал било каква поврзаност со дрогата пронајдена во подрумот. Во однос на подрумот, тој изјавил дека истиот му припаѓал на друго лице, кој тој не го познавал. Тој исто така изјавил дека откако бил лишен од слобода, бил доведен со полициско возило пред зградата во која живеел и чекал во возилото час или два пред полицијата да го однесе во подрумот. Тој истакнал дека таму било мешаница, имало многу луѓе меѓу кои пет полициски инспектори кои барале од него да ги држи пакувањата во раце со цел да го фотографираат. Апликантот исто така изјавил:

“Ме тераа да ја допрам дрогата; сега точно не се сеќавам како изгледаа пакувањата и колку беа на број. Во тој момент може сум ја допрел (дрогата), но не се сеќавам. Тогаш ме сликаа; јас одбивав [да соработувам] цело време. Тука беше и мојот татко. Потоа ме однесоа во полиција (полициска станица) и таму повторно ме присилуваа да земам (пакет) со дрога, да ја држам во раце за да ме сликаат со истата ... Потоа ме тепаа и ми скокаа врз лисиците (кои ми беа) на рацете за (да ме натераат) да ја допрам дрогата. Потоа ми земаа отисоци од прстите на рацете. Потоа бев повторно физички малтретиран. Престанаа кога дојде мојот адвокат ...”

17. Во однос на наводното малтретирање од страна на полицијата, тој изјавил дека ниту побарал медицинска помош, ниту за тоа го известил истражниот судија поради страв од понатамошно малтретирање од страна на полицијата. Тој не видел како ниту кој клуч бил користен за влез во подрумот бидејќи во тоа време тој бил во полициското возило. Тој исто така изјавил дека записниците за претрес ги потпишал во присуство на полициски службеник и двајца сведоци. Тој доброволно ги потпишал потврдите за одземање на клучевите кои биле пронајдени кај него. Во однос на потврдата за одземање на дрогата, тој изјавил:

“... Најверојатно сум ја потпишал кога тие (полициските службеници) ми дадоа пет листа хартија за да ги потпишам...”

18. Адвокатот на апликантот побарал судот да го сослуша неговиот татко во однос на местото каде била пронајдена дрогата и сопственоста на станот. Во изјавата, таткото на апликантот потврдил дека полицијата му покажала две наредби за претрес и дека претресот бил извршен во негово присуство и во присуство на двајцата соседи. Тој исто така истанал дека:

“... Јас користам и други подруми од зградата и тоа два мали кој јас самиот ги имам направено и уште еден во сопственост на ... Кога не најдоа ништо (во овој подрум), тогаш еден од полициските службеници ... влезе во подрумот на стан бр. 10 кој сега моментално го користи сестрата на П.Г. кој е сопственик на станот и подрумот. По некое време, полицискиот службеник го отвори катанецот со клучевите кои беа одземени (од апликантот) ... По половина час, полицискиот службеник ме повика и ми соопшти дека пронашол нешто во вентилацијата на подрумот ... Видов пластично кесенце. Кога ги извади надвор, забележав дека имаше седум кесенца. Ги стави на металниот плех. Пред да ги стави на плехот ги повика и другите сведоци, односно двајцата соседи, кој потврдија што гледаат. Го повикаа мојот син Душко. Кога тој пристигна, (полицискиот службеник) му кажаа да застане до плехот за да го фотографираат. Во суштина, го турнаа до плехот и тогаш [апликантот], за да не падне долу, се допре со рацете на плехот и ги допре кесите. Потоа го фотографираа со кесите и повторно го однесоа. Потоа донесоа куче. Потоа се качивме горе во станот. [Полицискиот службеник] ме тераше да го потпишам записникот за тоа дека кесите се најдени во подрумот бр. 10, и јас го потпишав. Тоа значеше дека дека кај мене не нашле ништо, туку дека нашле во (подрумот на) стан бр. 10 ...”

19. Според записникот, таткото на апликантот повторил дека подрумот бр. 10 бил отворен со клуч кој бил пронајден кај апликантот, кој припаѓал на друг катанец. Тој исто го изјавил и следново:

“Сакам да кажам дека два наши клуча (еден на апликантот и еден негов) фаќаа на тој катанец. [Полицискиот службеник] фактички го отвори (катанецот) со еден од моите клучеви и констатираше дека еден од клучевите на Душко се фаќа на истиот катанец. [Тие] беа пар, од кој еден кај мене и еден кај Душко.”

20. Таткото на апликантот исто така изјавил дека полициските службеници не носеле ракавици кога ги изнеле пакувањата надвор од подрумот, односно дека подоцна ставиле ракавици.

21. Во неговите завршни зборови на судењето, адвокатот на апликантот приговорил на отсуството на наредба за личниот претрес на апликантот и претресот на подрумот бр. 10. Во отсуство на сведоци, не постоле директни докази кој го поврзуваат апликантот со дрогата, која била скриена во подрумот, кој му припаѓал на друго лице и кој можел да се отвори со било кој клуч. Тој исто така истакнал дека отпечатокот бил обезбеден во отсуство на стручно лице и дека полицијата побарала вештачење *ex post facto*. Тој тврдел дека вештачењето SK-164/2003 (види параграф 12 погоре) било нејасно и непрецизно бидејќи не содржело информации за начинот и околноста во кој бил обезбеден отпечатокот. Дополнително, тој истакнал дека не било возможно апликантот да манипулира со пакувањата само со еден прст. Тој исто така истакнал дека не биле пронајдени отпечатоци на катанецот и во подрумот каде дрогата била пронајдена.

22. Тој исто така приговарал и во однос на вештачењето на материјата пронајдена во пакувањата, тврдејќи дека пакувањата биле премногу мали за да содржат компактна односно тврда супстанца во количините на кои

упатува вештачењето X-164/2003 (види параграф 11 погоре). Во врска со ова тој тврдел дека не биле утврдени местото и лицето кое го определило количество на супстанцата. Тој исто така навел дека вештачењето било извршено во негово отсуство. Исто така тој го покренал и парашањето во однос на тоа дали пронајдената супстанца била хероин. Во врска со ова тој исто така го истакнал следново:

“Сметам дека проблемот [која произлегува од] досегашната пракса, органот за прогон во исто време да врши и вештачење значи дека непостои непристрасност во однос на ваквите докази.”

23. На 20 март 2003 судечкиот суд го прогласил апликантот, кој претходно бил сторител на кривично дело (за кое му била изречена условна казна), за виновен за трговија со дрога и му изрекол казна затвор во траење од две и пол години. Судот констатирал дека тој ги складираше, со цел да ги понуди за продажба, петте пакувања со 2.296kg хероин пронајдени во подрумот бр. 10. Судот *inter alia* утврдил дека:

"Подрумот бр.10 во кој е пронајдена наркотичната дрога бил заклучен со катанец кој можел да се отвори и со други клучеви, а не само со оригиналот.

Ваквата фактичка состојба судот ја утврди од изведените писмени докази .... Вештачењето од [Секторот за криминалистичка техника] потврди дека пронајдената материја, спакувана во компресирани пакувања е хероин во количина од 2.296 g. Вештачењето потврди дека отпечатокот пронајден и фиксиран при увидот на лице место потекнува од средниот прст на десната рака на обвинетиот ... Судот ја ценеше одбраната на обвинетиот ..., но најде дека ваквата одбрана е неоснована бидејќи судот утврди .. дека писмените докази и тоа записникот за претрес на дом и други простории е составен и направен во законски предвидената форма со присуство на двајца сведоци и со претходно обезбеден налог за претрес. Двајцата сведоци кои биле присутни се соседи кои случајно се затекле и кои [таткото на апликантот] ги познавал. Судот утврди дека обвинетиот се потпишал на потврдите за привремено одземени предмети без забелешки. Тој не го спори потписот.

Судот ги ценеше наводите на бранителот на обвинетиот дека не постојат сведоци на околноста за тоа дека обвинетиот ја сокрил дрогата заради продажба и дека не може да се доведе сокриена дрога во друг подрум во корелација со обвинетиот, но ваквата одбрана (судот) не ја уважи бидејќи судот изведе писмен доказ и тоа вештачење од Секторот за криминалистичка техника на отпечаток од папиларни линии од средниот прст на обвинетиот при што се утврди дека се работи за отпечаток на обвинетиот, па не е од влијание тоа што дрогата е пронајдена во туј подрум.

Судот ги ценеше исказите на (таткото на апликантот) кој наведе дека полицајците го турнале неговиот син до плехот каде што била ставена дрогата и тој за да не падне ја допрел со рацете (дрогата), но не му поклони верба од причини што овластените службени лица постапувале во рамките на своите службени овластувања и откако ја нашле дрогата го сликале обвинетиот до истата. Притоа не постоела ниту една причина да го туркаат обвинетиот или да употребуваат сила со цел да обезбедат докази. Исказот на таткото на обвинетиот е пристрасен бидејќи се работи за негов син и разбирливо е што сака да му помогне тој да ја одбегне кривичната одговорност...."

24. Во жалбата од 17 јуни 2003, јавниот обвинител се жалел на премногу ниската казна.

25. На 24 јули 2003 против пресудата на судечкиот суд жалба поднел и

апликантот, со наводи дека неговата осуда се заснова на недозволени докази, имено немало судска наредба за претрес на подрумот бр. 10 и вештачењето на материјата и отпечатокот од прст најден на еден од пакувањата пронајдени во истиот подрум. Тој ги повторил своите наводи во однос на квалитетот и веродостојноста на вештачењето на отисокот како доказ во постапката (види параграф 21 погоре). Во овој контекст тој се жалел на пропустот на судечкиот суд да ги сослуша полициските службеници кој го обезбедиле отпечатокот во негово отсуство, како и стручните лица кои го изготвиле вештачењето SK-164/2003 и побарал нивно сослушување. Тој понатаму тврдел дека судечкиот суд не може да ја заснова својата пресуда на овие вештачења, имајќи предвид дека истите биле изготвени од страна на Секторот, кој е составен дел на Министерството кое ја иницирало кривичната постапка против апликантот. Оттука, вештачењата биле пристрасни. Тој исто така побарал да бидат извршени алтернативни вештачења. Ова барање се однесувало како на отпечатокот од прстот, кое според него бил единствен доказ кој го поврзувал со дрогата, така и на вештачењето на самата материја. Во однос на ова вештачење, тој ги повторил наводите изнесени во завршните зборови (види параграф 22 погоре).

26. Апликантот исто така побарал судот да ги сослуша соседите (при што ги обезбедил и му ги понудил на судот нивните имиња и адреси) кои присуствувале на претресот, на околноста дека пронајдениот отпечаток од прстот бил резултат на расправијата која ја имал со полицијата во подрумот откако тој се спротиставил на нивната наредба да ги допре пакувањата.

27. На јавната седница одржана на 20 мај 2004 во присуство на апликантот и неговиот адвокат, Апелациониот суд во Скопје ги одбил жалбите и ја потврдил првостепената пресуда. Тој констатирал дека:

"...доказите изведени во текот на доказната постапка врз основа на кои се заснова судската пресуда не содржат такви недостатоци, за да се сметаат за недозволени докази врз кои не би можела да се заснова судската пресуда, согласно член 15 (2) од Законот.

Видно од списите приложени кон предметот, претрест на домот и другите простории што го следат домот на обвинетиот... и на обвинетиот како лице е извршено согласно почитување на законските одредби со кој е уреден начинот на извршување на предметното истражно дејствије.

Претресот на домот и други простории е извршен од страна на овластените службени лица по писмена наредба на истражниот судија .... во присуство на двајца полнолетни граѓани со статус на сведоци и држателот на просториите-таткото (на апликантот), при што се изработени записници за извршените дејствија, уредно составени и потпишани од страна на овластеното службено лице, држателот на просториите и присутните сведоци, согласно чл. 198, 199 и 200 од Законот. Претресот на обвинетиот како лице е извршен без наредба на истражен судија и без присуство на сведоци, меѓутоа таквото дејствие е извршено од страна на овластени службени лица под сомнение дека обвинетиот ....., согласно член 202 (2) од Законот. Така, записниците претставуваат валиден основ врз основа на кои може да се заснова судската пресуда.

Судот го разгледа жалбениот навод, со кој се истакнува отсуство на наредба од истражен судија за вештачењата извршени (од страна на Секторот) ... во однос на видот и составот на

прашката материја и потеклото на отпечаток од прст, но со оглед на овластувањето на МВР да определи потребни вештачења ....

... Врз основа на доказите изведени во текот на доказната постапка, особено околноста дека обвинетиот располагаал со клучевите од влезната врата на предметната подрумска просторија, утврденото присуство на траги од папиларни линии кои потекнуваат од обвинетиот на една од опаковките во кои била сместена наркотичната дрога и потврдата за времено одземени предмети, непосредно потпишана од страна на обвинетиот, првостепениот суд со сигурност го утврди идентитетот на (апликантот) како сторител на предметното кривично дело ....

Судот го ценеше жалбениот навод со кои се оспорува грамажата на пронајденото количество наркотична дрога и нејзиниот состав, меѓутоа не го прифати како основан со оглед да видно од вештиот наод и мислење на вештото лице (при Секторот), првостепениот суд го утврдил (количеството), при што е применет (даден е опис на приемнетиот метод). Судот не го прифати жалбениот приговор во однос на објективноста на вештиот наод и мислење (на Секторот), со оглед да станува збор за Сектор кој е основан и функционира во рамките на организационата поставеност на МВР како орган на управата, кому може да му биде доверено извршувањето определен вид вештачење на што упатува и одредбата од член 234 (4) од Законот ... (понатаму вештиот наод и мислење) ... е изработен со примена на научни методи, кои овозможуваат валидни резултати ... видно од списите приложени кон предметот, веродостојно може да се утврди дека по откривањето на предметното кривично дело од страна на овластени службени лица, (тие) извршиле обезбедување и фиксирање на траги од делото, кои се доставени до (Секторот), чии вешти лица со помош на системот за автоматско пребарување на отпечатоци, со сигурност го имаат утврдено идентитетот на обвинетиот како лице од кого потекнуваат.

Судот го ценеше жалбениот предлог за сослушување на (соседите) со статус на сведоци ... меѓутоа истиот не го прифати бидејќи (соседите) непосредно ги имаат потпишано записниците без забелешки, со што практично ја имаат потврдено вистинитоста (на записниците) во однос на текот на претресот, така што не е неопходно нивното сослушување пред судот ..."

28. На 6 јули 2004 апликантот поднел барање за вонредно преиспитување на правосилна пресуда, во кое тврдел дека немало директни докази за неговата вина. Во тој контекст тој ги повторил своите наводи - дека подрумот бр. 10 бил предмет на претрес без судски налог, дека судечкиот суд требало да ги сослуша вештите лица и полициските службеници во врска со отпечатокот од прстот и дека Апелациониот суд погрешно утврдил дека нивното солушување, како и сослушувањето на соседите би било ирелевантно. Во овој контекст, адвокатот на апликантот го навел следново:

"... од страна на службените лица кои биле присутни во подрумот (број 10) бил присилен да ги опиша пакувањата за наводно да потврди дали се тврди. Бидејќи (апликантот) се опирал на барањето на службените лица да ги допре пакувањата, поради настанатата мешаница и турканица истиот е повторно однесен во полиција. Ваквиот начин на однесување према (апликантот) продолжил и во полициската станица каде што истиот бил принудуван да ги допре пакувањата како би оставил отпечаток од неговите прсти (на пакувањата) ..."

29. Тој ја повторил својата загриженост и соменжи во однос на квалитетот и независноста на вештачењата изготвени од страна на Секторот (види параграфи 21, 22 и 25 погоре) и побарал алтернативни вештачења на отпечатокот и пронајдениот хероин.

30. На 2 ноември 2004 Врховниот суд го одбил барањето на апликантот и ги



потврдил пресудите на пониските судови. Релевантните делови на пресудата гласат вака:

"... доказите изведени во текот на доказната постапка врз основа на кои што се заснова судската пресуда не содржат такви недостатоци поради тоа што би добиле третман на незаконити докази, врз чија што основа не би можела да се заснова судската пресуда согласно член 15 став 2 од ЗКП. Правилен и основан е заклучокот на пониските судови дека претресот на домот и другите простории ... и претресот на осудениот како лице се извршени согласно почитување на (релевантните) законски одредби ... Претресот на домот и другите простории, очигледно од приложените писмени докази, по мислењето на овој суд е извршено од страна на овластени службени лица по писмена наредба на истражниот судија .., во присуство на двајца полнолетни граѓани со статус на сведоци и држателот на просториите-таткото на осудениот, при што се изработени записници за извршените дејствија кои се уредно ставени и потпишани од страна на овластеното службено лице, држателот на просториите и присутните сведоци, што упатува на заклучокот дека е постапено согласно член 198, 199 и 200 од Законот.

Навистина, претресот на осудениот како лице е извршен без наредба на истражниот судија и без присуство на сведоци, меѓутоа аргументиран е ставот на пониските судови дека таквото дејствие е извршено од страна на овластени службени лица поради разумно сомнение .. согласно член 202 став 2 од Законот. Ова упатува на заклучокот дека записниците за претрес на лице, дом и други простории преставуваат валиден основ врз кој може да се заснова судска одлука.

Врховниот суд ги разгледа и наводите ... за отсуство на наредба од истражен судија за вештачењата кои што се извршени од страна на (Секторот за криминалистичка техника) .. во однос на видот и составот на испитуваната прашкаста материја и потеклото на латентниот отпечаток од папиларните линии, но истите ги одби како неосновани од причина што судот постапувал согласно член 234 (2) од Законот. [Судот], неможе да го прифати тврдењето во поднесеното барање во однос на објективноста на вештиот наод и мислење на [Секторот] кој е основан и функционира во границите на организационата поставеност на Министерството за внатрешни работи, како орган на управата, согласно законските одредби, кому може да му биде доверено извршувањето на определен вид вештачење, а на што впрочем упатува и одредбата од член 234 (2) од Законот. .

Врховниот суд констатира дека во редовната постапка првостепениот суд постапувајќи во рамките на овластувањата дадени во член 339 (2) од Законот и истиот при утврдување на фактичката состојба ги имал во вид и ги ценел сите докази изведени во текот на главниот претрес, односно го ценел секој доказ посебно и во склоп на една целина и врз основа на таквата оценка всушност извел дали некој факт е докажан.

Со оглед на изнесеното неспорно се констатира дека во текот на редовната постапка правилно се утврдени сите решавачки правни релевантни факти..."

31. На 17 февруари 2005 јавниот обвинител го информирал апликантот дека нема основа за поднесување на барање за заштита на законитоста пред Врховниот суд.

## II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗКОНОДАВСТВО

32. Релевантните одредби од Законот за кривична постапка од 1997, тогаш во сила, како што се изменети на 22 октомври 2004, гласат вака:

### Член 15 (2)

“Доказите прибавени на незаконит начин или со кршење на слободите и правата ..., не можат да се користат и врз нив не може да се заснова судската одлука.”

#### **Член 198**

“(1) Претрес на дом и други простории на обвинетиот или други лица може да се преземе ако е веројатно дека со претресот ќе се фати обвинетиот или ќе се пронајдат траги на кривичното дело или предмети важни за кривичната постапка.

(2) Претрес на лица може да се преземе кога е веројатно дека со тоа ќе се пронајдат траги или предмети важни за кривичната постапка.”

#### **Член 199**

“(1) Претресувањето го наредува судот со писмено образложена наредба.

(2) Наредбата за претресување му се предава пред да почне претресувањето на лицето кај кое или врз кое ќе се изврши претресување..”.

#### **Член 200**

“(1) Држателот на домот и на други простории ќе се повика да присуствува при претресувањето, а ако е тој отсутен ќе се повика неговиот застапник или некој од возрасните домашни или соседи

...

(3) При претресувањето на дом или лице присуствуваат двајца полнолетни граѓани како сведоци... Пред почетокот на претресувањето сведоците ќе се предупредат да внимаваат како се врши претресувањето, како и на тоа дека имаат право пред потпишувањето на записникот за претресување да стават свои приговори ако сметаат дека содржината на записникот не е точна.

(4) Претресот може да се изврши и без присуство на сведоци ако не е можно веднаш да се обезбеди нивното присуство, а постои опасност од одлагање. Причините за претрес без присуство на сведоци мораат да се назначат во записникот.”

#### **Член 201**

“(1) За секое претресување на дом или лице ќе се состави записник. Записникот го потпишуваат службеното лице кое го врши претресувањето, лицето кај кое или врз кое се врши претресување и лицата чие присуство е задолжително...”

#### **Член 202**

“(1) Овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи можат и без наредба за претрес да влезат во дом и други простории ако таму се наоѓа лице што по наредба на суд треба да се притвори или присилно да се доведе.

(2) Овластените службени лица на органот за внатрешни работи можат и без наредба за претрес и без присуство на сведоци да извршат претрес на лице при извршување на наредба за приведување или при лишување од слобода ако постои сомнение дека тоа лице поседува оружје или орудие за напад или ако постои сомнение дека ќе ги отфрли, сокрие или уништи предметите што од него треба да се одземат како доказ во кривичната постапка.”

#### **Член 234**

“(1) Вештачењето го определува со писмена наредба органот што ја води постапката. Во наредбата ќе се наведе во поглед на кои факти се врши вештачење и кому му се доверува.

(2) Ако за определен вид вештачење постои стручна установа, или вештачењето може да се изврши во рамките на државен орган, таквите вештачења, а особено

посложените, ќе се доверуваат по правило на таква установа односно орган. Установата односно органот определува еден или повеќе стручњаци кои ќе го извршат вештачењето....”

#### **Член 243**

“Ако во мислењето на вештачењето има противречности или недостатоци или се јави основано сомневање во точноста на даденото мислење, а тие недостатоци или сомневања не можат да се отстранат со повторно сослушување на вештаците, ќе се побара мислење од други вештаци.”

#### **Член 274 (3)**

“....

(3) Претседателот на советот може и без предлог од странките да нареди прибавување на нови докази за главниот претрес.”

#### **Член 314 (6)**

“...

(6) Советот може да одлучи да се изведат докази што не се предложени или од кои предлагачот се откажал.”

#### **Член 339**

“(1) Судот ја заснова пресудата само врз фактите и доказите што се изнесени на главниот претрес.

(2) Судот е должен совесно да го оцени секој доказ поединечно и во врска со другите докази и врз основа на таква оценка да изведе заклучок дали некој факт е докажан.”

#### **353 (4)**

“....

Во жалбата можат да се изнесуваат нови факти и нови докази, но жалителот е должен да ги наведе причините зошто не ги изнел порано.”

#### **Член 363**

“(1) Второстепениот суд донесува одлука во седница на советот или врз основа на одржан претрес.

(2) Дали ќе одржи претрес одлучува второстепениот суд во седница на советот.”

#### **Член 364 (1) и (2)**

“(1) Претрес пред второстепениот суд ќе се одржи само ако е потребно поради погрешно или нецелосно утврдена фактичка состојба да се изведат нови докази или да се повторат доказите изведени веќе порано иако постојат оправдани причини предметот да не му се врати на првостепениот суд на повторен главен претрес.

(2) На претресот пред второстепениот суд се повикуваат обвинетиот и неговиот бранител, тужителот, оштетениот, законските застапници и полномошниците на оштетениот, оштетениот како тужител и приватниот тужител, како и сведоците и вештаците за кои судот ќе одлучи да се сослушаат.

....”

#### **Член 365 (4)**

“....

(4) Странките можат на претресот да изнесуваат нови докази и факти.  
....”

#### **Член 392 § 1 (7)**

Кривичната постапка завршена со правосилна пресуда може да се повтори во корист на осудениот, ако:

....

7) Европскиот суд за човекови права донел конечна пресуда со која констатирал повреда на човековите права и слободи.”

#### **Член 413 § 1 (3)**

“Барањето за вонредно преиспитување на правосилна пресуда може да се поднесе поради:

....

3) поради повреда на правото на осудениот на одбрана на главниот претрес или поради повреда на одредбите на кривичната постапка во жалбената постапка, ако таа повреда била од влијание врз донесувањето на правилна пресуда.”

33. Релевантните одредби од Законот за кривична постапка од 2010, чија примена започна на 1 декември 2013, гласат вака:

#### **Член 449 (6)**

“(1) Кривичната постапка завршена со правосилна пресуда може да се повтори ако:

...

6) Европскиот суд за човекови права донел конечна пресуда со која констатирал повреда на човековите права и слободи.”

## **ПРАВО**

### **I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОТ 6 ОД КОНВЕНЦИЈАТА**

34. Апликантот се жалеше на повреда на членот 6, во прилог на што истакна наводи дека бил осуден врз основа на недозволени докази, особено во однос на отпечатокот од прст пронајден во подрумот, за кој не била издадена наредба за претрес; домашните пресуди биле засновани на вештачења изготвени од страна на Секторот, кој неможе да се смета за непристрасен, и судовите одбиле да ги сослушаат сведоците во негова одбрана и да дозлат алтернативни вештачења. Судот смета дека ваквите наводи треба да бидат испитани од аспект на членот 6 § 1 и 3 (г) од Конвенцијата, земени заедно, кои, во релевантниот дел гласат вака:

#### **Член 6 §§ 1 и 3 (г)**

“Секој има право правично ... .. пред ... суд ... да бидат разгледани ... основаноста на какви било кривични обвиненија против него.”

3. Секој обвинет ги има следниве минимални права:

...

(г) самиот да ги сослуша или да бара сослушување на сведоците на обвинението и да бара повикувањето и сослушувањето на сведоците на одбраната да биде под услови што важат и за сведоците на обвинението ...”

## **А. Допуштеност**

35. Владата не истакна приговор во однос на допуштеноста на апликацијата.  
36. Судот забележува дека апликацијата не е очигледно неоснована во смисла на член 35 § 3 (а) од Конвенцијата. Тој исто констатира дека таа не е недопуштена по било која друга основа. Од овие причини мора да биде прогласена за допуштена.

## **Б. Основаност**

### *1. Поднесоци на странките*

#### **(а) Апликантот**

37. Апликантот ги повтори своите аргументи дека немало судска наредба за претрес на подрумот бр. 10, кој бил во сопственост на трето лице. Тој исто така тврдеше дека домашните судови, прекумерно го ограничиле неговото право на одбрана со тоа што не ги солушале сведоците на одбраната и недозволиле алтернативи вештачења.

#### **(б) Владата**

38. Владата тврдеше дека претресот бил извршен во согласност со закон, имајќи предвид дека биле издадени две судски наредби од страна на истражниот судија во кои биле посочени простоиите и предметите кои биле предмет на претресот. Подрумот бр. 10 бил отворен со клуч кој припаѓал на таткото на апликантот, што заедно со неговата изјава дека користел и други подрумски простории во зградата, ја довела полицијата до заклучок дека тој го користел и подрумот бр. 10. Дополнително, претресот бил извршен во присуство на таткото на апликантот, како корисник на подрумот и соседите, како сведоци. Сите го потпишале записникот за претрес без забелешки. На крајот, апликантот го потпишал записникот за одземање на догата.

39. Таа исто така тврдеше дека судските одлуки се засновале на сите докази изведени во текот на постапката. Апликантот не барал сослушување ниту на еден друг сведок освен на неговиот татко. Тој побарал сослушување на соседите и вештите лица единствено во жалбата против пресудата на судечкиот суд. Истото се однесувало и на барањето на апликантот за алтернативни вештачења, кој тој ги истакнал единствено во неговата жалба. Притоа, тој не ги истакнал, иако е потребно според член 353(4) од Законот, причините поради кои не барал изведување на овие докази во претходната фаза од постапката. Апелациониот суд, соодветно не бил должен да ги сослуша предложените сведоци и да ги дозволи бараните алтернативни вештачења. Дополнително, Апелациониот и Врховниот суд дале доволно образложени причини за одлуката да го одбијат барањето на апликантот за сослушување на сведоците на одбраната, имено таквото барање не било

истакнато во текот на судењето и постоеле доволни докази во поткрепа на вината на апликантот.

40. Повикувајќи се на пресудата во предметот *Stoimenov* (види *Stoimenov v. Република Македонија*, по. 17995/02, §§ 38 и 39, 5 април 2007), Владата призна дека Секторот не може да се смета за вешто лице определено од страна на судот и дека апликантот немал можност да поднесе алтернативно вештачење. Притоа Владата тврдеше дека фактот дека Секторот е дел од Министерството не значи дека тоа е пристрасно. Во овој контекст судовите утврдиле дека Секторот применува научни методи.

## 2. Оценка на судот

### (а) Општи принципи

41. Судот повторува дека, дури и ако примарната цел на членот 6, во однос на кривичните постапки, е да обезбеди правично судење пред суд кој е надлежен да одлучи за кривичните обвиненија, не значи дека членот е неприменлив во однос на пред-расправната постапка. Така, членот 6 може да биде релевантен пред предметот да се најде во фаза на судење, во онаа мера во која е извесно дека правичноста на судењето може сериозно да биде доведено во прашање поради иницијалниот пропуст да се постапува согласно одредбите од истиот (види *Salduz v. Turkey* [GC], по. 36391/02, § 50, ECHR 2008, и *Lisica v. Croatia*, по. 20100/06, § 47, 25 февруари 2010).

42. Согласно членот 19 од Конвенцијата, задача на Судот е да обезбеди почитување на обврските превземени од страна на државите договорнички на Конвенцијата. Особено, не е негова задача да се справува со наводно погрешно утврдената фактичка состојба или погрешната примена на правото од страна на националните судови освен и во онаа мера во која тие можеби ги повредиле правата и слободите заштитени со Конвенцијата. Иако членот 6 го гарантира правото на правично судење, тој не содржи никакви правила во однос на допуштеноста на доказите или начинот на кои тие треба да бидат оценети, што се прашања кои примарно треба да бидат регулирани со домашното законодавство и од страна на националните судови. Не е задача на Судот да утврди, како прашање на принцип, дали определени видови на докази – како на пример, оние прибавени на незаконит начин – можат да бидат допуштени или пак не, или пак дали апликантот е виновен или не. Прашањето кое мора да се одговори е дали постапката како целина, вклучително и начинот на кој биле прибавени доказите, била правична. Ова вклучува и испитување, на во случајот спорната „незаконитост,, (види *Lisica*, цитиран погоре, § 48; *Gorgievski v. Република Македонија*, по. 18002/02, § 47, 16 јули 2009; *Ziberi v. Република Македонија*, по. 27866/02, § 30, 5 јули 2007; и *Khan v. the United Kingdom*, по. 35394/97, § 34, ECHR 2000-V).

43. При утврдувањето на тоа дали постапката како целина била правична, треба да се земе предвид и тоа дали биле почитувани правата на одбраната. Особено мора да се испита дали на апликантот му била дадена можност да ја оспори автентичноста на доказите и можност да се спротистави на нивната допуштеноста. Дополнително, мора да се земе предвид квалитетот на

доказите, вклучително и тоа дали околностите во кои овие докази биле прибавени создаваат сомнеж во однос на нивната веродостојност или точност (види *Bykov v. Russia [GC]*, no. 4378/02, § 90, 10 март 2009, и *Lee Davies v. Belgium*, no. 18704/05, § 42, 28 јули 2009).

44. Исто така, правото на повикување на сведоци не е апсолутно и може да се ограничи за целите на правилно правораздавање односно соодветно администрирање на правдата. Апликантот кој тврди дека било повредено неговото право да обезбеди присуство, односно повикување и сослушување на сведок на одбраната треба да покаже дека сослушувањето на тој сведок било неопходно за утврдување на вистината и дека одбивањето да се повика тој сведок било штетно за правата на одбраната (види *Guilloury v. France*, no. 62236/00, § 55, 22 јуни 2006). Иако е нормално, националните органи да ги оценат доказите изведени пред нив, какао и релевантноста на доказите чие изведување го бара одбраната, можно е да постојат исклучителни околности кои може да го наведат Судот на заклучок дека пропустот одредено лице да биде сослушано како сведок е некомпатибилно со членот 6 (види *Polyakov v. Russia*, no. 77018/01, § 31, 29 јануари 2009).

45. На крајот, Судот потсетува дека принципот на еднаквост на оружјата е дел од поширокиот концепт на правичното судење во смисла на член 6 § 1 од Конвенцијата. Тој бара „правичен и фер баланс,, помеѓу странките: на секоја странка мора да и биде дадена разумна можност да го презентира својот случај по кој се постапува на начин кој нема да ја стави во понеповолна положба *vis-à-vis* нејзиниот противник или противници (види *Stoimenov*, цитиран погоре, § 41).

#### **(б) Примена на овие принципи во конкретниот случај**

*(i) Во однос на наводната незаконитост на претресот на подрумот бр. 10*

46. Според фактите утврдени од страна на домашните судови, кои странките не ги спореа, пакувањата со дрога биле пронајдени во подрумот бр. 10 во зградата во која живеел апликантот. Наводите за „незаконитост,, во конкретниот случај се однесуваат исклучиво на фактот дека во случајот не постоела судска наредба за претрес на овој подрум. Судот констатира дека претресот бил извршен во присуство на таткото на апликантот и двајца соседи, кои биле во својство на неутрални сведоци (види, спротивно, *Lisica v. Croatia*, no. 20100/06, §§ 36 и 58, 25 февруари 2010), и дека сите го потпишале записникот за извршениот претрес без забелешки (види параграф 8 и 23 погоре). Постоеле спротиставени докази во однос на тоа дали подрумот бил отворен со клуч, кој биле одземен од апликантот (види параграф 8, 18 и 19 погоре) или неговиот татко (види параграфи 19 и 38 погоре). Домашните судови не го утврдиле ова спорно фактично прашање (види параграф 23, 27 и 30 погоре). Таткото на апликантот го потпишал записникот за претрес како држател на просториите кои биле претресени (види параграф 8 и 9 погоре).

47. Сето ова ги навело домашните судови, кои го преиспитале, во три судски инстанци наводот на апликантот, да заклучат дека претресот бил

извршен согласно одредбите од Законот во примена (види параграф 23, 27 и 30 погоре). Јасно е дека, доколку домашните судови сметале дека допуштеноста на доказот покренува прашања во однос на суштествена неправичност, тие би имале дискреционо право да го исклучат согласно член 15(2) од Законот (види параграф 32 погоре, и *Khan*, цитиран погоре, § 39). Имајќи ги предвид сопствените ограничени надлежности во однос на интерпретација и примена на домашното законодавство (види *Miragall Escolano and Others v. Spain*, nos. 38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41487/98 и 41509/98, §§ 33-39, ECHR 2000-I), Судот не гледа причина за поинаква одлука од онаа на домашните судови.

(ii) *Во однос на сослушувањето на сведоците и допуштеноста на вештачење*

48. Судот забележува дека на распитот на 19 март 2003 (види параграф 16 погоре), апликантот бил солушан, при што тој негирал било каква поврзаност со дрогата и тврдел дека отисокот од неговиот прст кој бил пронајден на едно од пакувањата во подрумот бр. 10 бил обезбеден со употреба на сила. Неговиот татко исто така изјавил дека отисокот од прстот на апликантот бил обезбеден со примена на сила (види параграф 18 погоре). За време на судењето таткото на апликантот исто така го спорел квалитетот на вештите наоди и мислења изготвени од страна на Секторот, како и објективноста на Секторот, како тело кое функционира во рамките на Министерството за внатрешни работи, истото министерство кое ја поднело кривичната пријава и така ја започнало кривичната постапка против апликантот (види параграф 21 и 22 погоре). Соодветно, неговата одбрана се засновала на наводната сила употребена во однос на него при обезбедување на отисокот од прстот како доказ во постапката, како и на неверодостојноста на вештачењето.

49. Судот забележува дека, како што тврди и Владата, апликантот во текот на првостепената постапка не предложил изведување на било какви други докази или сослушување на било кои други сведоци, освен сослушување на неговиот татко. Сепак, тоа не го попречило судечкиот суд да изведе нови докази, што тој ги сметал за релевантни за утврдување на вистината. Во тоа, судот не е обврзан со предлозите на странките за изведување на докази (види член 274(3) и 314(6) од Законот).

50. Со оглед на тоа дека апликантот бил прогласен за виновен од страна на првостепениот суд, тој експлицитно во својата жалба до повисокиот суд се жалел на пропустот на судечкиот суд да ги сослуша сведоците (соседите, полициските службеници кој наводно го обезбедиле отисокот од прст во подрумот бр. 10 и вештите лица кои го изготвиле релевантниот вешт наод и мислење) и пропустот да дозволи алтернативно вештачење (види параграф 25 и 26 погоре). Тој исто така побарал изведување на овие докази во постапката пред Апелациониот суд. Законодавството во сила давало таква можност (види член 353(4) од Законот). Сепак, Апелациониот суд во Скопје ги одбил ваквите барања на апликантот. Наводите на апликантот во оваа



смисла, изнесени пред Врховниот суд, биле безуспешни (види параграф 28 и 29 погоре) и покрај фактот што овој суд имал надлежност, согласно член 413 § 1 (3), да одлучува во однос на наводи за повреда на правата на одбраната на апликантот (види параграф 32 погоре). Во такви околности, Судот нема, при разгледување на правичноста на постапката како целина, да смета дека апликантот не ги предочил експлицитно овие прашања уште во постапката пред првостепениот суд.

51. Како што е веќе наведено, задачата на Судот е да утврди дали постапката која во случајот е спорна, гледано во целина, била правична како што тоа го бара членот 6 (види *Vidal v. Belgium*, пресуда од 22 април 1992, Series A no. 235-B, § 33). Со цел да одлучи дали на апликантот во конкретниот случај му била дадена можност да го изнесе својот случај без притоа да биде доведен во понеповолна позиција *vis-à-vis* обвинителството, и дали постапката била правично спроведена, Судот прво ќе испита што претставува основа за осуда на апликантот за виновен (види, *mutatis mutandis*, *Popov v. Russia*, no. 26853/04, § 180, 13 јули 2006).

52. Судот констатира дека апликантот бил осуден за трговија со дрога врз основа на следниве докази: записникот за претрес на подрумот бр. 10 каде била пронајдена дрогата, вештиот наод и мислење изготвен од страна на Секторот, кое потврдува *inter alia* дека материјата пронајдена во подрумот била дрога и вештиот наод и мислење кое потврдува дека отпечатокот од прст пронајден на едно од пакувањата припаѓало на апликантот. Во такви околности, отпечатокот од прст пронајден на едно од пакувањата во подрумот претставува, според мислењето на Судот, главен доказ во случајот, со оглед на тоа дека воспоставува директна врска помеѓу апликантот и дрогата. Ова е потврдено од страна на судечкиот суд според кој отисокот од прстот на апликантот пронајден на еден од пакувањата претежно во однос на фактот дека подрумот бр. 10 не му припаѓал на истиот (види параграф 23 погоре). Не постоел друг доказ кој би го поврзал апликантот со материјата пронајдена во подрумот.

53. Како што е погоре наведено (види параграф 48 погоре), основите на кои апликантот ја засновал својата одбрана се однесуваат на наводната незаконитост во обезбедувањето на отпечатокот од прстот, како доказ во постапката, како и неверодостојноста на вештачењето.

54. Во однос на отпечатокот од прстот, апликантот тврдел дека истиот бил обезбеден како резултат на измама и сила употребена врз него. Неговиот татко ја потврдил верзијата на настани на апликантот изјавувајќи дека полициските службеници го турнале апликантот кој ги допрел пакувањата „со цел да не падне,.. Судечкиот суд не ги прифатил таквите наводи како недоказани и заклучил дека одговорните полициски службеници немале причина да го турнат апликантот или да обезбедат докази со употреба на сила. При донесувањето на таквиот заклучок, судечкиот суд не посочил ниту на еден доказ (види параграф 23 погоре).

55. Апликантот во своите поднесоци до Апелациониот суд во Скопје и Врховниот суд ги истакнал своите наводи во однос на пропустот на пониските судови да ги сослушаат полициските службеници кои го фиксирале отпечатокот во подрумот, стручните лица од Секторот кои го изготвиле вештиот наод и

мислење во однос на отпечатокот од прстот, како и соседите, кој биле присутни на претресот на подрумот бр. 10. Во исто време, апликантот барал овие сведоци да бидат сослушани. Очигледно, ваквите барања се однесувале на лица кои учествувале или изворно ги доживеале критичните настани. Ова се однесува особено на соседите кои биле неутрални сведоци и можеле да дадат објективно сведочење. Оттука, таквите барања биле доволно образложени, релевантни во однос на предметот на постапката и неспорно можеле да ја зајакнат позицијата на одбраната.

56. Апелациониот суд не сослушал ниту еден од предложените сведоци. Притоа тој не образложил зошто сметал дека не е потребно да ги сослуша како сведоци полициските службеници кои учествувале во обезбедување на отпечатокот од прстот пронајден на едно од пакетите со дрога и во однос на кои во текот на судењето се појавиле сомнежи во однос на тоа дека со пакетите не постапувале соодветно (види параграф 20 погоре). Исто така, судот не образложил зошто го одбил предлогот за сослушување на вештите лица кои го изготвиле извештајот за наодот SK-164/2003. Под претпоставка дека судот тоа не го сметал за неопходно од причина што ги имал нивните извештаи како писмени докази, кои се засновале на научни методи (види параграф 27 и 39 погоре), Судот смета дека тоа не го направило нивното сослушување помалку потребно – во спротивно не би имало потреба да се сослушува ниту еден сведок кој дал писмена изјава пред јавното обвинителство во текот на истрагата. Дури и во случај на отсуство на било какви недостатоци или грешки во извештаите од вештиот наод, нивното сослушување можело да разоткрие евентуален конфликт на интерес, недостаток на материјали кои им биле на располагање или недостатоци во методите кои биле применети (види *Khodorkovskiy and Lebedev v. Russia*, nos. 11082/06 и 13772/05, § 714, 25 јули 2013). Истото се однесува на одлуката на Апелациониот суд за одбивање на барањето за сослушување на сведоците. Фактот дека тие го потпишале записникот за претрес без забелешки во однос на извршениот претрес (види параграф 27 погоре) не значи дека тие не биле во можност да обезбедат релевантни информации во однос на околностите во подрумот и наводите на апликантот за начинот на кој бил обезбеден отисокот од прстот. Врховниот суд не ја коментирал неможноста на апликантот да повика сведоци во своја одбрана (види параграф 30 погоре).

57. Во однос на вештачењата, Судот констатира дека истите биле извршени од страна на Секторот, државен орган, во рамките на предкривичната постапка односно истрагата, односно дека не биле направени во рамките на контадикторна постапка и биле направени без учество на одбраната. Биле извршени, а извештаите изготвени без наредба од страна на суд, а нивното доставување до јавното обвинителство значело покренување на кривичната постапка против апликантот. Оттука, овие вештачења повеќе биле во прилог на доказите на обвинителството, отколку што биле „неутрални,“ и „независни,“ (види *Stoimenov*, цитиран погоре, §§ 38-40).

58. Судечкиот суд ги извел ваквите извештаи како докази. Одбраната ги оспорила како квалитетот, така и точноста на извештаите од вештачењата направени од страна на Секторот и побарала судовите да наредат нови вештачења. Судовите ги одбиле ваквите барања со констатација дека овие докази на обвинителството, се засновале на научни методи и непостоле причини за сомнеж во однос на нивниот кредибилитет.

59. Судот забележува дека бил одбиен предлогот на одбраната за повикување

на вештите лица кои го поготвиле извештајот за вештиот наод и мислење во однос на отпечатокот од прстот (види параграф 56 погоре), што без сомнеж ја отежнало задачата на одбраната да ја докаже користа од алтернативно вештачење. Апликантот исто така не бил во можност, како што Владата призна (види параграф 39 погоре), самиот да поднесе приватно изготвено алтернативно вештачење. Во такви околности, иако апликантот можел да ги покрене прашањата кои ги сметал за спорни во однос на вештачењето, нему не му била дадена можност, како што бара член 6 §§ 1 и 3 (г), за активна одбрана - на пример, со повикување на сведоци во негова корист или со поднесување на други докази (види *Khodorkovskiy and Lebedev*, цитиран погоре, §§ 728 и 730).

60. Слични околности го наведоа Судот на заклучок дека неможноста апликантот да ги оспори наодите од вештачењата, како докази предложени од страна на обвинителството, создала дисбаланс помеѓу одбраната и обвинителството, на тој начин повредувајќи го принципот на еднаквост на оружјата помеѓу странките (види *Stoimenov*, цитиран погоре, § 42). Во конкретниот случај, непостојат причини Судот да одлучи поинаку.

61. Имајќи го ова предвид, Судот смета дека при разгледување на правичноста на постапката како целина, постои повреда на членот 6 §§ 1 и 3 (г) од Конвенцијата поради одбивањето на домашните судови на предлогот за сослушување на сведоците на одбараната и одбивање на барањето за алтернативно вештачење.

## II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

62. Членот 41 од Конвенцијата гласи:

“Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините Протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците на таа повреда, Судот и досудува на оштетената страна, доколку е потребно, правичен надомест.”

63. Апликантот не поднесе барање за правично обештетување. Соодветно на ова, Судот смета дека не е повикан да досуди било каков износ по овој основ.

64. Меѓутоа, Судот е на мислење дека најсоодветна форма на обештетување, во принцип, би преставувало судење *de novo* или повторување на постапката доколку тоа се побара (види *Sakhnovskiy v. Russia* [GC], no. 21272/03, § 112, 2 ноември 2010; *Demerdžieva and Others v. Република Македонија*, no. 19315/06, § 34, 10 јуни 2010; и *Popov v. Russia*, no. 26853/04, § 263, 13 јули 2006). Судот забележува, во врска со ова, дека членот 449(б) од Законот за кривична постапка предвидува можност за повторување на кривичната постапка доколку Судот констатира повреда на Конвенцијата (види параграф 33 погоре).

## ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. Ја прогласи апликацијата за допуштена;
2. *Констатира* дека постои повреда на членот 6 §§ 1 и 3 (г) од Конвенцијата

поради пропустот на домашните судови да ги испитаат сведоците на одбраната и да допуштат изведување како доказ на алтернативно вештачење;

Изготвено на англиски јазик, и објавено во писмена форма на 24 април 2014, согласно член 77 §§2 и 3 од Деловникот на Судот.

Søren Nielsen  
Секретар

Isabelle Berro-Lefèvre  
Претседател